

ВИКОРИСТАННЯ СУ-ДЖОК ТЕРАПІЇ, ЯК ІНСТРУМЕНТУ РОЗВИТКУ ДРІБНОЇ МОТОРИКИ, В РАМКАХ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ ПРОФІЛАКТИКИ ДИСГРАФІЇ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЗНМ

Успішність дитини в школі та її всебічний розвиток залежать від численних факторів, серед яких особливе значення має сформованість писемного мовлення. Однією з найбільш поширених проблем у шкільному навчанні на сьогодні є дисграфія – часткове специфічне порушення процесу письма. Ця проблема виходить за межі простого недоліку навичок письма, оскільки може мати значний вплив на подальший успіх у навчанні та соціальну адаптацію дитини.

Діти з загальним недорозвитком мовлення потребують додаткової уваги та підтримки, оскільки вони мають вищий ризик розвитку порушень писемного мовлення.

Оскільки ознаки дисграфії можуть проявлятися вже у дошкільному віці, коли відбувається активне формування мовлення у дітей, важливо наголосити на необхідності проведення профілактичних заходів та вчасного втручання. У цьому періоді розвитку, заходи профілактики дисграфії стають найбільш ефективними.

Профілактика порушень письма у дітей вимагає комплексного підходу для досягнення максимальної ефективності та успішних результатів. Одним із важливих напрямів, необхідною умовою опанування писемним мовленням та удосконалення графомоторних навичок є достатній розвиток дрібної моторики рук (В.Галкіна, В.Дудьєв, М.Кольцова, О.Корнєв, І.Садовнікова, Т.Пічугіна) [4].

У сучасному світі зростає інтерес до нетрадиційних методів впливу, які виявляються перспективними для корекційно-розвивальної роботи з дітьми, у яких спостерігаються порушення мовлення. Однією з перспективних та ефективних нетрадиційних методик є використання Су-Джок терапії як інструменту розвитку дрібної моторики. Цей підхід, вбудований у комплексну систему профілактики дисграфії у дітей з загальним недорозвитком мовлення (ЗНМ), виявляє себе як ефективна та доступна можливість для покращення навичок письма та моторики в цілому.

Питанням вивчення впливу нетрадиційних технологій, зокрема використання Су-Джок терапії як інструменту розвитку дрібної моторики та мовлення займалися: О. Коваленко, Н. Ф. Григоренко, Н. І. Паніна, Д. А. Богуш [3]. Окремо потрібно відзначити професора Пак Чже Ву (Park Jae Woo, 11.03.1942 - 25.03.2010) - засновника Су Джок терапії (акупунктури), автора багатьох наукових праць і монографій. Президента Міжнародної асоціації Су-Джок акупунктури.

Хоча існує значна кількість досліджень щодо дисграфії та її подолання у молодших школярів, проблемі профілактики порушень письма у дітей дошкільного віку, зокрема достатньому розвитку дрібної моторики рук, приділяється недостатньо уваги.

Актуальність використання Су-Джок терапії в педагогічному процесі у дошкільнят з мовленнєвими порушеннями полягає в тому, що: дитина-дошкільник дуже пластична і легко навчається, для дітей з ЗНМ характерна швидка стомлюваність і втрата інтересу до навчання. Використання масажера Су-Джок викликає інтерес і допомагає вирішити цю проблему. Дітям подобається масажувати пальці та долоньки, що позитивно впливає на дрібну моторику пальців рук, тим самим сприяє поліпшенню координації рухів та м'язовому контролю, що може позитивно вплинути на формування навичок письма.

Загальновідомо, що розвиток дрібної моторики пальців у дітей сприяє стимулюванню центральної нервової системи, впливає на розвиток мовленнєвих та писемних навичок. Її розвиток стимулює мовленнєві зони головного мозку, покращує координацію рухів, сприяє концентрації уваги та пам'яті, сприяє розвитку ключових психічних функцій, які є важливими для успішного навчання в початкових класах.

Су-джок терапія є різновидом корейської медицини, у перекладі Су-Джок означає: «Су – кисть, Джок – стопа». Родоначальником Су-Джок терапії є південно-корейський вчений, професор Пак Чже Ву. За його словами Су-Джок – це система впливу, що стимулює біологічно активні точки (БАТ) і біологічно активні зони на тілі людини, які відповідають усім органам і системам, що розташовані на кистях рук і стопах. Важливим є те, що неправильне застосування Су-Джок терапії ніколи не завдає людині шкоди – воно просто неефективне. Тому, визначивши потрібні точки в системах відповідності можна стимулювати і мовленнєву сферу дитини, тонізувати організм з метою його загального зміцнення, розвивати дрібну моторику пальців рук, підвищувати пропріоцептивну чутливість та ін.

Основний принцип, що лежить в основі Су Джок терапії — факт відповідності (феномен відповідності) різних органів і частин тіла

певним областям на кистях рук і стопах ніг (звідки і походить назва цього методу терапії).

Прийомами Су-Джок терапії є масаж кистей спеціальними кульками та еластичними кільцями. Усю роботу за цим методом проводять за допомогою Су-Джок стимуляторів-масажерів, один з яких являє собою кульку - дві з'єднані півсфери, всередині якої містяться два спеціальних кільця, зроблені з металевого дроту так, що можна їх легко розтягувати, вільно проходити ними пальцем донизу й догори, створюючи приємне поколювання.

Су-джок терапію рекомендовано застосовувати з молодшого дошкільного віку, готуючи моторику рук до подальшого ускладнення занять. Масажуючи м'язи руки, діти повторюють художнє слово та виконують рухи. Цю роботу можна проводити вранці, перед виконанням завдань, пов'язаних із письмом, малюванням, ліпленням, проводити як пальчикову гімнастику під час динамічної паузи на заняттях.

Су-Джок терапію можна і потрібно використовувати в корекційних цілях поряд із пальчиковими іграми, мозаїкою, штрихуванням. Вправи з використанням Су-Джок збагачують знання дитини про власне тіло, розвивають тактильну чутливість, дрібну моторику пальців рук, опосередковано стимулюють мовленнєві області в корі головного мозку, а також сприяють загальному зміцненню організму і підвищенню потенційного енергетичного рівня дитини. Крім того, вони допомагають організувати заняття цікавіше і різноманітніше, створюють сприятливий психофізіологічний комфорт дітям під час заняття.

Незаперечними перевагами Су - Джок терапії є: висока ефективність - при правильному застосуванні настає виражений ефект; абсолютна безпека - неправильне застосування ніколи не завдає шкоди; універсальність - Су-Джок терапію можуть використовувати і педагоги у своїй роботі, і батьки в домашніх умовах; простота застосування - для отримання результату достатньо проводити стимуляцію біологічно активних точок за допомогою Су - Джок кульок [2].

Використання Су-Джок терапії у якості масажу для розвитку дрібної моторики рук, також є одним із ефективних прийомів, що забезпечують розвиток пізнавальної, емоційно-вольової сфер дитини та позитивно впливає на весь організм у цілому.

Таким чином, Су-Джок терапія - це високоефективний, універсальний, доступний та абсолютно безпечний метод впливу на активні точки, що розташовані на кистях і стопах, спеціальними масажними кулями та кільцями, використання яких у поєднанні із вправами з корекції звуковимови та розвитку лексико-граматичних категорій сприяє підвищенню фізичної й розумової працездатності дітей,

створює функціональну базу для порівняно швидкого переходу на вищий рівень рухової активності, а також сприяє підвищенню ефективності вправ, таких як пальчикова гімнастика, масаж пальців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Chung Peter J., Patel Dilip R., Nizami Iman. Disorder of written expression and dysgraphia: definition, diagnosis, and management. *Translational Pediatrics*, 2020 Feb; 9(Suppl 1): URL:<https://tp.amegroups.org/article/view/34093/28322> (дата звертання 04.04.2024).

2. American Speech-Language-Hearing Association (ASHA). *Порушення в навчанні та дитина дошкільного віку*. URL: www.asha.org/policy. (дата звернення 18.09.2023).

3. Сухіна І.В. Особливості використання технології Су-Джок масажу у роботі логопеда з дітьми з особливими освітніми потребами. *Освіта осіб з особливими потребами: виклики сьогодення*: збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції. К.: «Наша друкарня». 2018. С.155-160.

4. Цигвінцева, Є. О., Кравченко А. І. Профілактика дисграфії в дітей дошкільного віку засобами монтесорі-педагогіки. *Сучасні проблеми логопедії та реабілітації* : матеріали V Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції (5 квітня 2016 року, м. Суми). Суми : ФОП Цьома С. П., 2016. С. 70.

5. Шеремет М. К. та ін. *Логопедія: підручник*. Київ : Видавничий Дім «Слово». 2014. 672 с.